

Μηνιαίο Δελτίο Προσκτήσεων,

Απρίλιος 2023

Τον Ιούνιο του 2019 ο αείμνηστος Γενικός Διευθυντής της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδος (ΕΒΕ), Φίλιππος Τσιμπόγλου, ενημέρωσε τον συγγραφέα Νίκο Δήμου ότι η Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος είχε αποδεχτεί με χαρά το αίτημά του για δωρεά της Συλλογής των βιβλίων του, γράφοντάς στον ίδιο: «[...] Η ιδιαίτερη φύση των βιβλίων της Συλλογής σας, όχι μόνο ως περιεχόμενο αλλά και ως αντικείμενα/ έργα τέχνης, μας επιβάλλει και μας επιτρέπει μια ξεχωριστή προσέγγιση. Με βάση τις μέχρι τώρα συζητήσεις μας καταλήξαμε ότι τα βιβλία θα ενταχθούν στη μη δανειστική συλλογή της ΕΒΕ, θα πρέπει να είναι ορατά, αλλά ταυτόχρονα, ελεγχόμενης πρόσβασης από το κοινό. Καταλήξαμε ότι ο καταλληλότερος χώρος είναι στο 3ο επίπεδο του μεγάλου Αναγνωστηρίου Σταύρος Νιάρχος, στο άνω διάζωμα, όπου θα δημιουργηθεί εξ αρχής ικανός χώρος στα ράφια (250 τρέχοντα μέτρα), ώστε να μπορεί να τοποθετηθεί το σύνολο των βιβλίων της Συλλογής, έστω και αν παραλαμβάνονται από την ΕΒΕ τμηματικά[...]». Ο Φίλιππος Τσιμπόγλου, εκτιμώντας την ιδιαίτερη αξία και σπάνια καλαισθησία της Συλλογής του Νίκου Δήμου, καρπό πολυετούς συλλεκτικής προσπάθειας, έκανε όλες τις απαραίτητες ενέργειες για να την παραλάβει η ΕΒΕ. Ένα μεγάλο μέρος της Συλλογής του Νίκου Δήμου ήδη έχει ενσωματωθεί και καταλογογραφηθεί στην ΕΒΕ και σύντομα θα μπορεί να προβληθεί στο κοινό.

Με ιδιαίτερη χαρά δημοσιεύουμε παρακάτω κείμενο του ίδιου του Νίκου Δήμου για τη Συλλογή του:

Νίκος Δήμου

Οι βιβλιοθήκες μου

Μερικοί άνθρωποι ταυτίζονται με τα βιβλία τους. Ένας από αυτούς είμαι κι εγώ. Κι επειδή έχω βρεθεί πολύ συχνά μπροστά σε σχετικές απορίες λέω να δώσω στους αναγνώστες μου ένα κείμενο που θα φωτίζει το παρελθόν αλλά και το

μέλλον. Μια και μετά τον θάνατό μου (ελπίζω να αργήσει...) θα γίνουν κτήμα όλων των Ελλήνων. Τις έχω από τώρα κληροδοτήσει στην νέα Εθνική μας Βιβλιοθήκη.

Πρώτα μία βασική διευκρίνιση: χρησιμοποιώ τον πληθυντικό γιατί δεν είναι μία βιβλιοθήκη. Διαχωρίζονται χρονικά και γλωσσικά.

Χρονικά πρώτη είναι η παιδική μου βιβλιοθήκη. Τα περισσότερα βιβλία της ήταν στα γαλλικά. Η κλασική και περίφημη Bibliothèque Rose κυριαρχούσε. Ο πατέρας μου αγόραζε νέους τόμους από το βιβλιοπωλείο Κάουφμαν (που στα Γερμανικά σημαίνει έμπορος). Πρέπει τελικά να είχαν μαζευτεί πάνω από είκοσι.

Γιατί Γαλλικά; Διότι ήταν η πρώτη γλώσσα που έμαθα να μιλάω και να διαβάζω. Είχα μία γαλλόφωνη Γκουβερνάντα, την Μαμζέλ Ανιές, που με μεγάλωσε από βρέφος.

Φυσικά με τον καιρό άρχιζαν να πληθαίνουν τα Ελληνικά. Πρώτος ο Ιούλιος Βερν στις μεγάλου σχήματος εκδόσεις του Σιδέρη με την πλήρη εικονογράφηση των Γαλλικών σειρών, μεταφρασμένες σε άψογη καθαρεύουσα. Ευτυχώς που στο σπίτι υπήρχε και μία μεγάλη σειρά από τόμους του περιοδικού «Η Διάπλασις των Παίδων» όπου ο Γρηγόριος Ξενόπουλος με έμαθε να σκέπτομαι και να γράφω στην Δημοτική. Θυμάμαι και μία «μετάφραση» διηγημάτων του Παπαδιαμάντη στην δημοτική από την Γεωργία Ταρσούλη. Παρόλο που έλειπε η υπέροχη και ποιητική καθαρεύουσα του πρωτότυπου, ένα σκιαθίτικο άρωμα επιζούσε και στην διασκευή.

Ας διευκρινίσω πως είχα μάθει να διαβάζω (και να γράφω) δύο χρόνια πριν την αρχή του δημοτικού. Και φυσικά πως πηγαίνοντας στο Γυμνάσιο σύντομα ανακάλυψα την βιβλιοθήκη του Κολλεγίου, οπότε δεν χρειαζόταν πια να αγοράζω βιβλία.

Όλα τα βιβλία της παιδικής μου βιβλιοθήκης χάθηκαν όταν έφυγα για σπουδές στην Γερμανία. Τα είχα κληροδοτήσει στους μικρούς ανεψιούς μου, οι οποίοι μέσα σε έξη χρόνια τα εξαφάνισαν.

Η «σοβαρή» σημερινή μου βιβλιοθήκη άρχισε μία συγκεκριμένη ημερομηνία: 6 Δεκεμβρίου 1950. Ένας κάπως μακρινός συγγενής (είχε νυμφευθεί την αδερφή του γαμπρού μου) ήρθε στο σπίτι την ημέρα της γιορτής μου φορτωμένος με πάνω από 40 βιβλία. Όλοι οι κλασικοί της Γαλλικής λογοτεχνίας στις τυποποιημένες εκδόσεις Hachette, και στα Αγγλικά τα άπαντα του Σαίξπηρ και του Βύρωνα. Τα

βιβλία αυτά υπάρχουν ακόμα, και δίπλα στις εκλεκτές εκδόσεις της Pléiade, κοσμούν το «Γαλλικό τμήμα».

Διότι σήμερα (φτάσαμε!) η δική μου Βιβλιοθήκη είναι χωρισμένη σε τέσσερα γλωσσικά τμήματα: Ελληνικά, Γαλλικά, Αγγλικά και Γερμανικά. Πράγμα σημαντικό γιατί η Εθνική Βιβλιοθήκη, που θα τα κληρονομήσει, ως σήμερα είχε κυρίως ελληνόγλωσσα βιβλία. Ο κανονισμός της προβλέπει ότι πρέπει να έχει και όσα ελληνικά βιβλία μεταφράστηκαν σε ξένες γλώσσες. Δύσκολο αυτό. Παράδειγμα: το βιβλίο μου «Η Δυστυχία του να είσαι Έλληνας» έχει μεταφραστεί σε έντεκα γλώσσες. Αλλά η Εθνική έχει μόνο μία μετάφραση: στα Γερμανικά. Οι τρεις πρόσθετες ξενόγλωσσες βιβλιοθήκες μου θα την εμπλουτίσουν σημαντικά.

Μη με ρωτήσετε μόνο πόσα βιβλία έχω: την τελευταία φορά που τα μέτρησα ήταν 24.000 αλλά αυτό έγινε πριν 20 χρόνια και κάθε μέρα έρχονται καινούριες αφίξεις. Αν τα έχω διαβάσει όλα; Φυσικά όχι. Οι βιβλιοθήκες δεν είναι ράφια για να αραδιάζουμε τα ωραία βιβλία που ψωνίζουμε και διαβάζουμε. Είναι αποθήκες γνώσης. Π.χ. τα «Άπαντα» του Nietzsche είναι 15 τόμοι. Δεν διαβάζονται σαν μυθιστορήματα – αλλά πρέπει να τους έχεις όλους, γιατί κάποια στιγμή θα θέλεις να βρεις ένα συγκεκριμένο απόσπασμα.

Αυτή τη δουλειά έχουν αρχίσει να την κάνουν οι υπολογιστές – αλλά θα πάρει πολύν καιρό για να ολοκληρωθεί – αν ποτέ ολοκληρωθεί, μια και εκδίδονται εκατομμύρια βιβλία κάθε χρόνο.

Το πιο σημαντικό γνώρισμα της δικής μου συλλογής (και το πιο ακριβό) είναι τα «βιβλία-έργα τέχνης». Εννοώ τα βιβλία που δεν πωλούνται σε βιβλιοπωλεία αλλά μόνο σε εγγεγραμμένους συνδρομητές, κυκλοφορούν σε περιορισμένο αριθμό αριθμημένων αντιτύπων, εικονογραφούνται από μεγάλους ζωγράφους και μεταπωλούνται μέσω οίκων τέχνης (Sotheby's, Christie's) με πλειστηριασμούς. Ήδη έχω στείλει στην ΕΒΕ μερικές εκατοντάδες τέτοια βιβλία της Folio Society (ήμουν σαράντα χρόνια μέλος) που μπορεί κάθε επισκέπτης να τα θαυμάσει. Εν τω μεταξύ, η αξία τους θα πολλαπλασιάζεται με τον χρόνο.

Τα υπόλοιπα μετά θάνατον...